

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету аграрного менеджменту

Анатолій ОСТАПЧУК

серпня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри економічної теорії

Протокол № 1 від 19.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Микола ТАЛАВИРЯ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Менеджмент»

Віра БУТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКС: Мікроекономіка

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма «Менеджмент»

Факультет аграрного менеджменту

Розробник: Власенко Ю.Г., к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії

Київ – 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

“Економікс: мікроекономіка”

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	073 “Менеджмент”	
Освітня програма	Менеджмент	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	4	
Курсова робота	-	
Форма контролю	Залік, екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	
Семестр	1, 2	
Лекційні заняття, год.	45	
Практичні, семінарські заняття, год.	45	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота, год.	60	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	I – семестр 4 год. II – семестр 2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування знань про закономірності поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах, оволодіння універсальним інструментарієм прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення вибору за наявності обмежених засобів і альтернативних можливостей, знання принципів раціональної поведінки економічних систем у ринкових умовах, знання термінології і основних прийомів економічного аналізу, методики виконання техніко-економічних розрахунків, пов'язаних з аналізом і обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистем у ринкових умовах.

Завданням є формування ринково-орієнтованого економічного світогляду учасника суспільного виробництва, здатного до діяльності менеджера – фахівця або самостійної підприємницької діяльності, надати універсальний інструментарій прийняття раціональних господарських рішень. Вивчення Економікс: мікроекономіки сприяє розумінню закономірностей функціонування економічних мікросистем у різних ринкових ситуаціях та вміння їх ефективно використовувати.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усь ого	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	се мі	лаб	ін д	с.р .		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основи мікроекономічного аналізу													
Тема1. Вступ до мікроекономіки	1	6	2	2			2						
Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2	6	2	2			2						
Тема 3. Еластичність	3	6	2	2			2						
Тема 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	4	6	2	2			2						
Тема 5. Теорія ринкового попиту	5	6	2	2			2						
Разом за модулем 1		30	10	10			10						
Модуль 2. Виробництво, витрати та поведінка фірми													
Тема 6. Теорія фірми: виробництво	6	6	2				2						
Тема 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток	7	6	2				2						
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції	8	6	2	2			2						
Тема 9. Монопольний ринок	9	6	2	2			2						
Тема 10. Олігополія	10, 11	12	4	4			4						
Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції	12	6	2	2			2						
Разом за модулем 2		30	20	20			20						
Разом за I семестр		60	30	30			30						
Змістовий модуль 3. Ринки ресурсів													
Тема 12. Ринок факторів виробництва. Утворення похідного попиту	1	12	2	2			3						
Тема 13. Ринок праці	3	11	2	2			3						
Тема 14. Ринок капіталу та природних ресурсів	5	11	2	2			3						
Разом за модулем 3		16	10	10			15						

Модуль 4. Загальна ринкова рівновага та суспільна ефективність													
Тема 15. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	11	12	2	2			5						
Тема 16. Зовнішні ефекти	13	12	2	2			5						
Тема 17. Суспільні блага	15	12	1	1			5						
Разом за модулем 4	x	14	5	5			15						
Усього годин за семестр	x	30	15	15			30						
Усього годин	x	150	45	45			60						

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до мікроекономіки	2
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2
3	Еластичність	3
4	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	3
5	Теорія ринкового попиту	3
6	Теорія фірми: виробництво	3
7	Витрати виробництва, виручка та прибуток	3
8	Ринок досконалої конкуренції	3
9	Монопольний ринок	3
10	Олігополія	3
11	Ринок монополістичної конкуренції	3
12	Ринок факторів виробництва. Утворення похідного попиту	3
13	Ринок праці	3
14	Ринок капіталу та природних ресурсів	2
15	Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	2
16	Зовнішні ефекти	2
17	Суспільні блага	2
	Разом	45

4. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до мікроекономіки	3
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	4
3	Еластичність	4
4	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	3
5	Теорія ринкового попиту	3
6	Теорія фірми: виробництво	3
7	Витрати виробництва, виручка та прибуток	3
8	Ринок досконалої конкуренції	3
9	Монопольний ринок	3
10	Олігополія	3
11	Ринок монополістичної конкуренції	4
12	Ринок факторів виробництва. Утворення похідного попиту	4
13	Ринок праці	4
14	Ринок капіталу та природних ресурсів	4
15	Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	4
16	Зовнішні ефекти	4
17	Суспільні блага	4
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- залік;
- модульні тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи.

6. Методи навчання:

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Талавири М.П., Бутенко В.М., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Гуца І.О., Пащенко О.В. Економікс: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 "Менеджмент", 075 "Маркетинг". Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2023. 525 с.
2. Талавири М.П., Байдала В.В., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Гаврилюк В.П., Музиченко Т.О., Пащенко О.В. Практикум з економічної теорії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III - IV рівня акредитації при підготовці до олімпіади з економічної теорії. Київ.: 2017. 521 с.
3. Власенко Ю.Г. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів: задачі, тести, графоаналітичні вправи з дисципліни "Мікроекономіка" для студентів спеціальності 073 – "Менеджмент" К. 2018. 165 с.
4. Електронний курс доступний на платформі НУБіП України – Elearn. «Економікс: мікроекономіка». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4307>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Талавири М.П., Байдала В.В., Бутенко В.В., Болгарова Н.К., Пащенко О.В., Гуца І.О. Економічна теорія: Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Перевидання. К.: Наукова столиця. 2020. 338 с.
2. Андрущенко А.М. Економічна теорія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2022. 520 с.
3. Базілінська О., Мініна О. Мікроекономіка. Київ: Видавництво «ЦУЛ», 2019. 352с.
4. Базілінська О.Я. Макроекономіка: навчальний посібник. Київ: Видавництво «ЦУЛ», 2018. 442 с.
5. Безугла В.О. Мікроекономіка. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2017. 288 с.
6. Бутко М.П., Бутко І.М. Теорія прийняття рішень: підручник. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2019. 360 с.
7. Веріан Гел. Мікроекономіка: проміжний рівень. Лібра ВД, 2017. 632 с.
8. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика: підручник. Київ: Чернівці: Чернівецький національний університет, 2020. 232с.
9. Горлач М.І. Економічна теорія. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 525 с.
10. Гронтковська Г.Е. Макроекономіка. Навч. посібник. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2019. 672 с.
11. Захарченко В.І., Філіппова С.В., Балахонова О.В. Управління витратами і прибутком в інноваційній діяльності: навчальний посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 195 с.
12. Звєрякова М.І. Дослідження змісту і форм розвитку економічних відносин в національній економіці на прикладі України: монографія. Одеса: Атлант, 2018. 292 с.
13. Іванова Н.Ю., Кузнецова Т.К., Соколова Н.М. Управлінська економіка: навчальний посібник. Київ: Логос, 2016. 130 с.
14. Колосінська С.І., Белей С.В., Бойда М.І. Економічна теорія: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2021. 200 с.
15. Макаренко М. Макроекономіка: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 216 с.
16. Малий І.Й., Радіонова І.Ф. Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. Макроекономіка: базовий курс: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2018. 254 с.
17. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навч. Посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 226 с.
18. Панчишин С. М., Островерх О. М. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник для вищої школи. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 567 с.
19. Поплавська Ж.В., Криса О.Й. Мікроекономіка: Теорія і практика управлінської економіки. Навчальний посібник. Алерта, 2019. 270 с.

Допоміжні

1. Андрищенко А.М. Економічна теорія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2022. 520 с.
2. Буряк П.Ю., Гупало О.Г., Стасюк І.В. Мікроекономіка: Навч. посіб. К.: “Хай-Тек Прес”, 2018. 368 с.
3. Бутко М.П., Бутко І.М. Теорія прийняття рішень: підручник. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2019. 360 с.
4. Веріан Гел. Мікроекономіка: проміжний рівень. Лібра ВД, 2017. 632 с.
5. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика: підручник. Київ: Чернівці: Чернівецький національний університет, 2020. 232с.
6. Горлач М.І. Економічна теорія. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 525 с.
7. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. Львів: «Інтелект-Захід», 2019. 374 с.
8. Зверякова М.І. Дослідження змісту і форм розвитку економічних відносин в національній економіці на прикладі України: монографія. Одеса: Атлант, 2018. 292 с.
9. Іванова Н.Ю., Кузнецова Т.К., Соколова Н.М. Управлінська економіка: навчальний посібник. Київ: Логос, 2016. 130 с.
10. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з анг. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. Львів: Видавнича Спілка “Просвіта”, 2008. 649 с.
11. Колосінська С.І., Белей С.В., Бойда М.І. Економічна теорія: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2021. 200 с.
12. Макаренко М. Макроекономіка: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 216 с.
13. Малий І.Й., Радіонова І.Ф. Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. Макроекономіка: базовий курс:навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2018. 254 с.
14. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. закл. освіти; За ред. С. Будаговської. К.: Основи, 2011. 517 с.
15. Мікроекономіка: конспект лекцій / укладачі: Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М., Костюченко. Суми: Сумський державний університет, 2016. 206 с.
16. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиков П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2016. 522 с. 12.
17. Наріжна Л. Д., Пономарьова Л. Н. Мікроекономіка в схемах: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 160 с.
18. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: Навчальний посібник/ за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». 2015. 348 с.
19. Панчишин С. Аналітична економія. Макроекономіка і мікроекономіка. Знання, 2015. 390 с.
20. Панчишин С. М., Островерх О. М. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник для вищої школи. Київ: Центр учбової літератури,, 2020. 567 с.
21. Пигу А. Экономическая теория благосостояния. Т.1. М., 1985.
22. Піндайк Р., Рубінфельд Д. Л. Мікроекономіка / Пер. с англ. А.Олійника, Р. Скільського. К.: Основи, 2006. 646 с.
23. Поплавська Ж.В., Криса О.Й. Мікроекономіка: Теорія і практика управлінської економіки. Навчальний посібник. Алерта, 2019. 270 с.
24. Самюелсон Пол. А., Нордгауз Вільям Д. Мікроекономіка / Пер. с англ. С.Панчишина. К.: Основи, 2008. 676 с.
25. Тарасевич В. Економічна теорія. Мікроекономіка.Підручник. Вища освіта ХХІ століття, 2015. 134 с.
26. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з анг. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. Львів:Видавнича Спілка “Просвіта”, 2008. 649 с.
27. Мікроекономіка: конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н.М., Костюченко. Суми : Сумський державний університет, 2016. 206 с..
28. Піндайк Р., Рубінфельд Д. Л. Мікроекономіка / Пер. с англ. А. Олійника, Р. Скільського. К.: Основи, 2006. 646 с.
29. Самюелсон Пол. А., Нордгауз Вільям Д. Мікроекономіка / Пер. с англ. С. Панчишина. К.: Основи, 2008. 676 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Верховна Рада України. URL: www.portal.rada.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
4. Міністерство фінансів. URL: www.minfin.gov.ua
5. Державна податкова служба України. URL: www.tax.gov.ua
6. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua
8. Центр перспективних соціальних досліджень. URL: www.cpsr.org.ua
9. Антимонопольний комітет України. URL: www.amc.gov.ua
12. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua>
13. Інститут економіки і прогнозування НАН України. URL: <http://www.ief.org.ua>
14. Бібліотека імені В. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.